

1807-1866

Educatieve map

Adrien François SERVAIS

stad HALLE

PROVINCIE
VLAAMS • BRABANT

Een korte levensschets

Adrien François Servais werd in Halle geboren op 6 juni 1807 in een eenvoudig huis in het Handbooghof. Zijn vader was kleermaker, zijn moeder ging schoonmaken bij rijkere burgers van Halle. Muziek boeide hem al van jongsaf. Samen met zijn vader, die ook muzikant was, mocht Adrien François als jonge knaap de missen opluisteren in de Sint-Martinusbasiliek van Halle. Daartoe volgde hij *klarinet- en vioolles*. Pas later leerde hij de *cello* kennen.

Toen Servais bijna 20 jaar was, ging hij celloles volgen in Brussel. Hij had zoveel *talent* dat hij na twee jaar een Eerste Prijs behaalde. Hij mocht enkele jaren medewerker blijven van Nicolas Platel, zijn celloleraar in de Koninklijke Muziekschool van Brussel. Van 1829 tot 1833 dirigeerde hij de Harmonie van Halle. In die periode speelde hij ook in het orkest van de Koninklijke Muntchouwburg in Brussel.

In 1833 trad Servais voor het eerst voor een *groot publiek* op in Parijs. In 1835 was Londen aan de beurt. Hij had onmiddellijk veel succes, vooral omdat hij zijn publiek verbaasde met zijn *virtuoos spel*: hij speelde heel vlot en kon klanken en speciale effecten uit zijn cello krijgen die andere muzikanten hem niet konden nadoen.

Servais trad regelmatig op in België, Frankrijk, Nederland en Duitsland. Zijn *concertreizen* brachten hem naar landen in heel Europa, tot zelfs in Turkije. Gedurende zijn 35-jarige loopbaan gaf Servais enkele *duizenden optredens*! Hij trad op voor heel wat keizers, koningen, prinses en andere hooggeplaatste personen.

In Rusland ontmoette hij *Sophie Feygin*, met wie hij in 1842 *trouwde*. Het paar kreeg *zes kinderen*: Sophie, Franz, Joseph, Marie, Anna en Augusta. De twee zonen Franz en Joseph hadden ook muzikaal talent, de ene was pianist, componist en dirigent, de andere speelde heel goed cello, zoals zijn vader.

In 1848 werd Servais *celloleraar* in het Brusselse Conservatorium. Daar leidde hij heel wat leerlingen op, die later ook beroemd werden.

Servais bespeelde een *Stradivariuscello* uit 1701. Het kostbare instrument pronkt nu in het Smithsonian Institute in Washington. Kenners noemen het de beste cello ter wereld.

Servais *overleed* in zijn geboortestad op 26 november 1866, 59 jaar oud.

Overzicht van Servais' leven

1807	geboorte Adrien François Servais in Halle (6 juni)
1819-1832	muzikant in de Halse Sint-Martinuskerk
1827	aanvang cellostudies bij Nicolas Platel in de Koninklijke muziekschool in Brussel
1829	Eerste prijs voor cello
1829-1833	repetitor in de celloklas van Platel cellist in het orkest van de Koninklijke Muntchouwburg dirigent Harmonie Sinte-Cecilia Halle
1833-1834	concerten in Parijs
1835-1866	concerten in heel Europa
1842	huwelijk met Sophie Feygin in Sint-Petersburg
1848-1866	leraar cello in het Koninklijk Conservatorium van Brussel
1866	laatste concertreis (naar Polen en Rusland met zijn zoon Joseph) overlijden van Adrien François Servais in Halle (26 november)

Betekenis van Servais in de muziekwereld

Servais was *één van de grootste cellisten van zijn tijd*. Als cellovirtuoos *verbeterde* hij heel sterk de *techniek van het cellospelen*: hij breidde de technische mogelijkheden van de cello uit, onder meer door het gebruik van de steunpin. Voordien werd de cello tussen de benen geklemd. Door de steunpin kon de cello meer horizontaal liggen, wat tot gevolg had dat nieuwe technieken gebruikt konden worden die voorheen niet mogelijk waren. Andere cellisten volgden al vlug zijn voorbeeld.

Ook als *componist* had Servais zijn verdiensten: hij schreef meer dan honderd muziekstukken. Hij moest dat eigenlijk wel doen omdat de bestaande composities voor cello niet de mogelijkheid boden om zijn nieuwe technieken tentoon te spreiden. Bekend zijn vooral *Souvenir de Spa* (geschreven na een bezoek aan Spa) en *Six Caprices* (zes 'bokkensprongen'). Dat laatste werk zijn oefenstukken die conservatoriumstudenten nu nog altijd moeten spelen. Vandaag weerklinkt zijn muziek overal ter wereld. Er bestaan een veertigtal platen en cd's van.

Tijdens zijn leven erkende het publiek Servais als *een grote muzikant*. Men noemde hem vaak '**de Paganini van de cello**'. Paganini was een Italiaanse componist en violist uit het begin van de negentiende eeuw die bijzonder virtuoos was.

Servais kreeg talrijke *onderscheidingen*, onder meer van koning Leopold I van België, koning Willem II en Willem III van Nederland, de koning van Denemarken en de keizer van Oostenrijk. Servais was ook erelid van verschillende muziekverenigingen. Hij kreeg een *standbeeld* in Halle, en een *buste* in de Stedelijke Servaisacademie van Halle en in het Koninklijk Conservatorium van Brussel.

Concertreizen

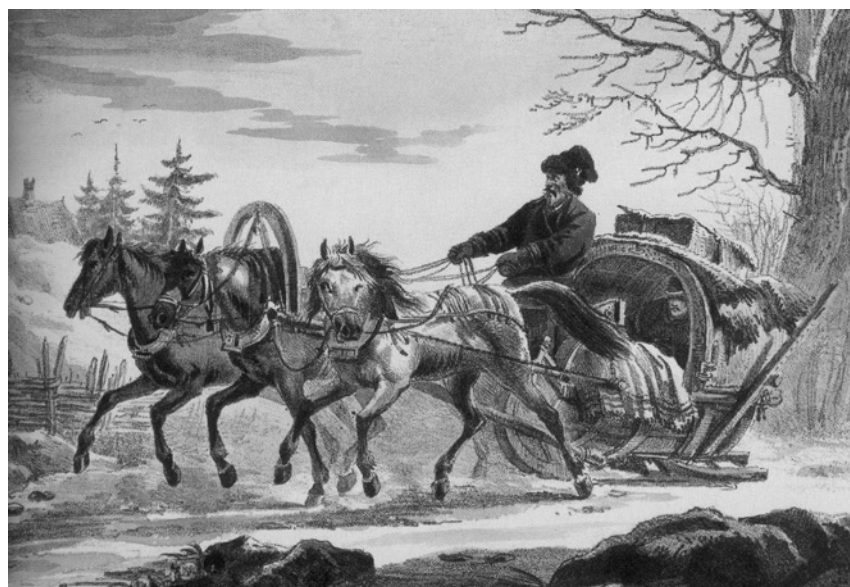
In een tijd zonder televisie, radio of cd-speler was er maar één mogelijkheid om je muzikale talent uit te dragen: reizen en veel live optreden, dat wil zeggen: rechtstreeks voor een publiek in een zaal (ook de gewone mensen in de stad hoorden niet elke dag muziek zoals nu).

Dat had Servais goed begrepen. Hij nam zijn cello en reistas en trok op weg, soms voor een aantal maanden. Niet alle landen of steden waren al per *trein* of *postkoets* bereikbaar. In Halle was er pas in 1840 een treinverbinding met Brussel. Rusland bijvoorbeeld moest Servais gedeeltelijk bereizen per *slee*.

Servais moest zijn optredens ook meestal *zelf organiseren*. Nu hebben grote sterren daar impresario's of managers voor. Servais moest alles zelf beredderen: de concertzaal, de aankondiging en programma's, de kaartjesverkoop enzovoort. Het was hard werken, maar hij kon er wel heel veel mee verdienen. Per concert kon dat oplopen tot een bedrag tussen de 500 en 2000 frank, dat is omgerekend naar vandaag tussen 2.000 en 9.000 euro. Servais was echter geen geldwolf. Af en toe gaf hij gratis optredens voor het goede doel.

Hij was soms te gast bij koningen of keizers zoals Willem I, Willem II en Willem III van Nederland, Louis-Philippe van Frankrijk, en William IV van Engeland. Bij tsaar Nicolas I van Rusland en prins en prinses Youssoepof was hij een graag geziene gast. Servais kwam ook regelmatig over de vloer bij graven, hertogen, markiezen en prinses.

De lijst van landen en steden die Servais aandeed, is indrukwekkend, vooral als we bedenken in welke moeilijke omstandigheden hij meestal moest reizen. Hij reisde heel Europa rond: Oostenrijk, Polen, Rusland en Oekraïne stonden meermaals op het reisprogramma. Hij bezocht verder ook Engeland, Denemarken, Noorwegen, Zweden, Roemenië, Turkije, Hongarije, Tsjechië, Slovaakse, Estland, Letland, Litouwen en Wit-Rusland.

Een kleine anekdote

Servais verplaatste zich tijdens een winterse reis door de steppen van Rusland per slee. Toen hij 's avonds in een dorp aankwam, merkte hij tot zijn ontsteltenis dat zijn kostbare cello verdwenen was. Die was waarschijnlijk onderweg van de slee gevallen.

Met de hulp van dorpsbewoners te paard reisde hij per slee de weg terug, op zoek naar zijn onmisbaar instrument. Maar waar te zoeken? In de eindeloze sneeuwvlakte was er immers geen echte weg. Na een bange zoektocht vond hij de cello eindelijk terug in de sneeuw.

Er cirkelde een troep wolven rond. De wolven hadden hun tanden al in de lederen cellokist gezet. De cello zelf bleef gelukkig ongeschonden. Al die tijd had Servais gebeden tot Onze-Lieve-Vrouw van Halle, van wie hij altijd een medaille bij zich had.

Uit dankbaarheid speelde hij 's anderendaags in de plaatselijke kerk tijdens de mis op zijn cello. De Russische boeren hadden blijkbaar nog nooit een cello gezien want zij vonden het maar raar dat iemand zo'n 'grote viool' tussen de benen stak om erop te spelen.

De cello

De cello is een snaarinstrument, het grootste van de vioolfamilie. De contrabas is wel nog groter maar behoort niet echt tot de vioolfamilie, hij is eerder een “neefje”. Je bespeelt zo’n instrument door met de strijkstok over de snaren te glijden. Zo doe je de snaren trillen. De dikste snaren geven de laagste tonen. De houten klankkast zorgt voor de warme klank.

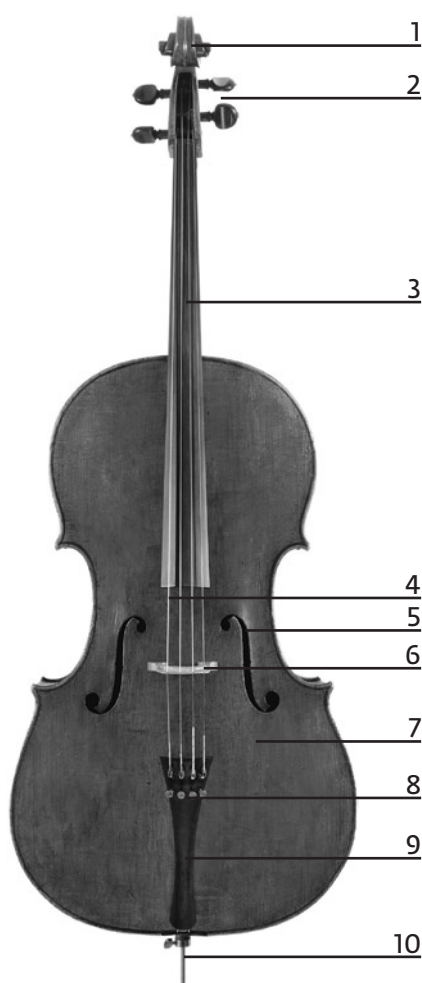
Vaak wordt gezegd dat cello spelen veel op zingen lijkt. De klank van de cello lijkt erg op de klank van de menselijke stem.

De meeste cellisten spelen klassieke muziek, maar als cellist kan je bijvoorbeeld ook zigeunermuziek spelen, of de tango, of Franse chansons, of jazz of pop, en er zijn zelfs cellisten die heavy metal spelen.

De stradivarius van Servais

Servais bespeelde een cello die in 1701 gemaakt werd door Antonio Stradivari, de beroemde instrumentenbouwer. Servais verkreeg de stradivarius vermoedelijk rond 1840. Na Servais’ dood kreeg zijn zoon Joseph het instrument in handen.

De *Servais*cello is één van de beste cello’s ter wereld. Dat komt onder meer door de bijzondere afmetingen van het instrument: de meeste cello’s zijn kleiner.

- 1 krul
- 2 sleutelkast met stemsleutels
- 3 toets
- 4 snaren
- 5 klankgat
- 6 kam
- 7 bovenblad
- 8 fijnstemmers
- 9 staartstuk
- 10 steunpin

Nu wordt de cello bewaard in het Smithsonian museum in Washington. Af en toe wordt de *Servais* bespeeld door beroemde muzikanten. Daarvan bestaan er enkele cd-opnames.

De composities van Servais

Servais heeft heel wat voor zijn instrument gecomponeerd, meer dan honderd werken. Zijn bekendste werk is *Souvenir de Spa*.

Servais hoort thuis in de *romantiek*; zijn composities zijn staaltjes van virtuoze romantische muziek. Ze vormen een uitdaging, zelfs voor de meest ervaren cellist! Servais was een verdienstelijk componist. Hij wordt niet bij de allergrootsten gerekend, maar hij verdient zeker een plaatsje bij de belangrijke componisten van de 19de eeuw.

De romantische muziek werd niet alleen instrumentaal gebracht. Een bekend lied uit deze stijlperiode is "Der Lindenbaum".

The image shows a musical score for a cello piece titled "Cantabile espressivo". It consists of three staves of music. The first staff starts with a dynamic of *p dolce* and includes markings for *mp*, *mf*, *dim.*, and *p*. The second staff begins at measure 44 with *mf animato*, *f détaché*, *calando*, and *pp*. The third staff starts at measure 50 with *cresc.*, *mf*, *mp*, and *p*. The score includes various musical notations such as slurs, accents, and dynamic markings.

Een fragment uit de cellopartij van *Souvenir de Spa*

Servais' muziek leeft!

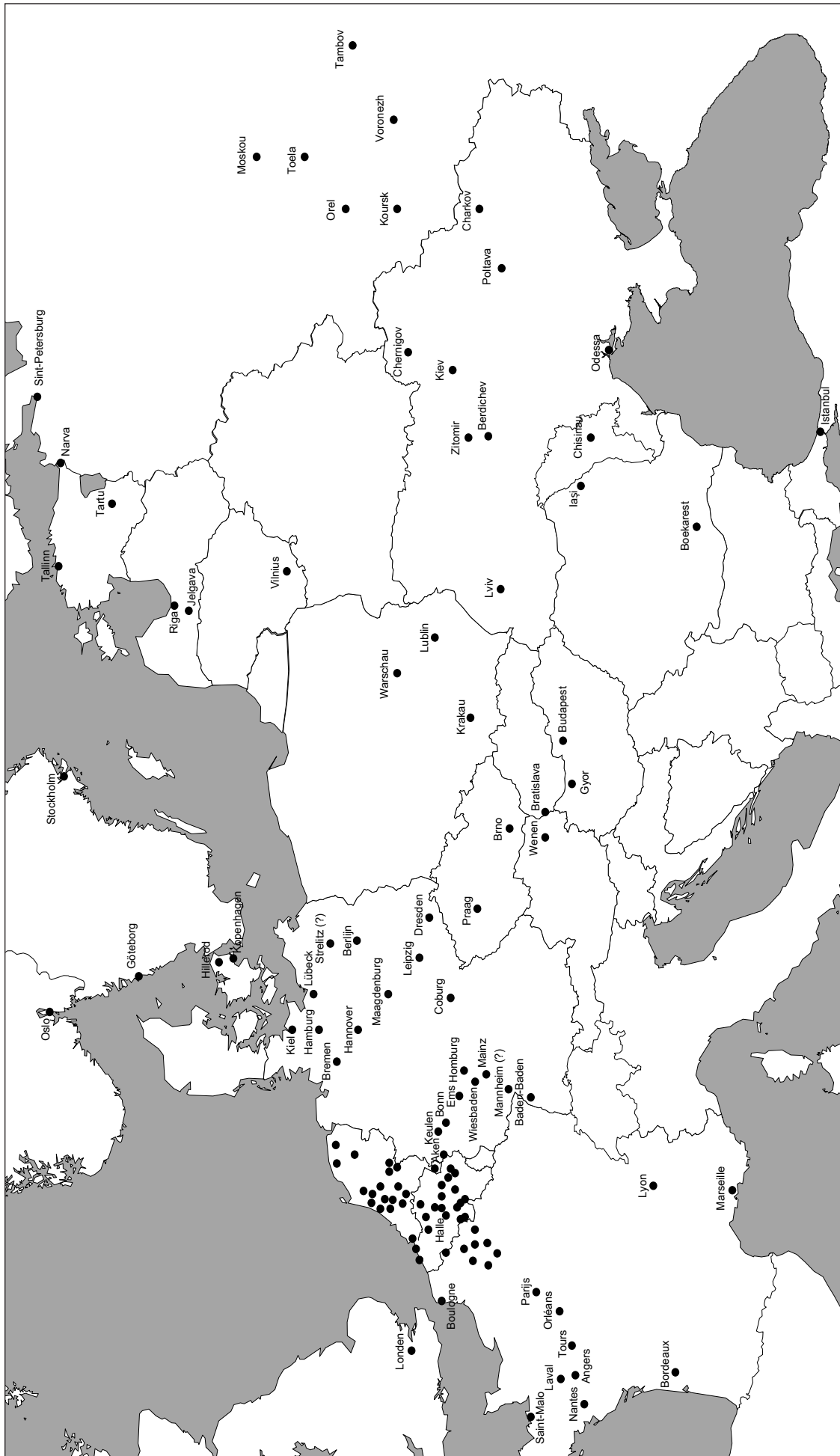
Is de muziek van Adrien François Servais vergeten? Zeker en vast niet! Vandaag voeren tientallen cellisten over de hele wereld zijn werk uit op concerten, zelfs in Tokyo, New York en Melbourne (Australië). Achttien werken werden al opgenomen op plaat en cd. Sommige cd's zijn wereldwijd verkrijgbaar. Elk moment van de dag wordt wel ergens ter wereld muziek van Servais uitgevoerd, ingestudeerd, afgespeeld of uitgezonden.

Servais' *Six Caprices* worden nog altijd gebruikt in het cello-onderwijs over de hele wereld. Vele duizenden jonge cellisten maken op die manier kennis met Servais. In muziekacademies hoor je zijn muziek minder vaak uitvoeren. Je moet al een zeer goed muzikant zijn om ze te kunnen spelen, zo moeilijk zijn ze.

De cd's kwamen ook terecht bij heel wat radiozenders. Zo komt Servais' muziek soms uit de radio in landen als Finland, Spanje, Zweden, Mexico en Nieuw-Zeeland, en staten als Virginia, Georgia, Arizona, Washington en New York. Zelfs de paus luistert naar zijn muziek: de radiozender van het Vaticaan zendt af en toe een compositie van Servais uit!

Ben je nieuwsgierig om te weten hoe zijn muziek klinkt? Klik dan bij het interactieve luik van www.servais2007.be op het icoontje bij de afgebeelde cd's. Meer geluidsfragmenten zijn te vinden bij 'Oeuvre' op www.servais-vzw.org.

De reizen van Adrien François Servais 1833-1866
(huidige landsgrenzen)

© Peter François - 2007

De familie Servais

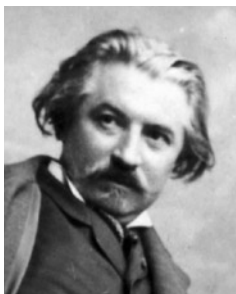
Servais trouwde in 1842 met *Sophie Feygin*, die van Russische afkomst was. Ze kregen zes kinderen. De twee zonen, *Franz* en *Joseph*, werden ook muzikant: Franz was pianist, componist en dirigent, Joseph was een cellist.

Franz Servais was goed bevriend met de beroemde componist en pianist Franz Liszt. Die kwam dan ook bij hem op bezoek in de villa Servais in Halle.

Joseph Servais was een uitstekende leerling bij zijn vader. Hij maakte als cellovirtuoos ook vele reizen naar het buitenland. Hij was goed bevriend met de Belgische violist en componist Henri Vieuxtemps.

Servais' oudste dochter *Sophie* trouwde met de beeldhouwer *Cyprien Godebski*. Die maakte vijf jaar na Servais' dood het mooie *standbeeld* van Servais op de Halse Grote Markt. Het is uit één blok wit Carraramarmer gehouwen en het is één van de weinige standbeelden waarop een cellist is afgebeeld.

Servais' jongste dochter *Augusta* trouwde met de zanger (tenor) *Ernest van Dyck*, beroemd vertolker van de opera's van Richard Wagner.

Servais' kleindochter *Misia Godebska* - beter bekend als *Misia Sert* - speelde een belangrijke rol in het Parijse artistieke leven dankzij haar vriendschap met onder meer de schilders Auguste Renoir en Henri de Toulouse-Lautrec, de componisten Serge Diaghilev, Igor Stravinsky en Maurice Ravel en de 'modekoningin' Coco Chanel. Zij speelde ook uitstekend piano.

Servais, de Hallenaar

Servais werd geboren in Halle, een gezellig stadje twintig kilometer ten zuiden van Brussel. Halle is vooral bekend als bedevaartsoord, en dat al vanaf de dertiende eeuw. Servais is er opgegroeid, heeft er een gezin gesticht en is er ook gestorven. Servais woonde met zijn gezin in de 'Villa Servais' op de Vogelpers in Halle. Het park nam een groot deel in van de Vogelpers en de huidige Sint-Rochusstraat. Dat grote park is er nu niet meer.

Vaak werden in de 'Villa Servais' concerten en feesten georganiseerd. Het verblijf van beroemde muzikanten als Franz Liszt, Anton Rubinstein, François-Joseph Fétis en Berthold Damcke gaf Halle internationale uitstraling. Belgische musici als Henri Vieuxtemps en Hubert Léonard kwamen regelmatig op bezoek. Zelfs Koningin Maria-Hendrika (de vrouw van Koning Leopold I) kwam af en toe incognito (zonder dat de Hallenaren het wisten) op bezoek.

Bij zijn thuiskomst van een verre reis werd Servais altijd met open armen door zijn stadsgenoten ontvangen. De Halse harmonie en het koor waren dan op post, samen met een heleboel Hallenaren, om hem een serenade aan te bieden. Servais leefde mee met zijn stad. Voor een liefdadigheidsconcert kon de bevolking altijd op hem rekenen.

Zicht op de stad vanuit het domein van Servais rond 1850 en in 2006

Welke taal sprak Servais?

Al wie in die tijd voort wou studeren en meer dan een arbeidersjob wou hebben, moest Frans leren. Het Frans was ook de taal van het bestuur, niet alleen van het land (België), maar ook van de stad en het openbare leven. Met Frans kon je in de 19de eeuw in heel Europa terecht, zelfs tot in Rusland.

Het Algemeen Nederlands, zoals wij dat nu kennen, stond toen nog in zijn kinderschoenen. De gewone man in de straat sprak het dialect van zijn streek. Pas tegen het einde van de 19de eeuw en vooral in de 20ste eeuw kwam daar verandering in en werd het Nederlands erkend als onderwijs-, bestuurs- en cultuurtaal. Servais sprak dus meestal Frans maar kende het dialect van Halle zeer goed. Hij sprak het met gewone Hallenaren, bij een cafébezoek, bij een spelletje petanque, op de markt... Bij zijn grappen en woordspelingen kwam het Vlaams uiteraard ook goed van pas. De Halse toneelkring Volharding illustreerde dat perfect door in december 2006 een grappig toneelstuk over Servais op te voeren in het Halse dialect: 'De fontèen van Servais'.

In de kringen waar Servais het meest in vertoefde was het Frans echter de voertaal. Het opschrift op Servais' standbeeld (vooraan) was aanvankelijk ook alleen in het Frans. Pas tientallen jaren later heeft men er op de zijkant een Nederlandstalige versie op gezet. Zelfs zijn naam werd dan (ten onrechte) ver-nederlandst tot 'Adriaan Frans Servais'.

Servais als mens

Servais was een goedgehartige en gevoelige man, met een groot inlevingsvermogen, een groot rechtvaardigheidsgevoel, een sterk ontwikkeld gevoel voor humor en woordspelletjes, een gulle persoonlijkheid, een plezierige reisgezel die soms ondeugende grappen kon uithalen met zijn vrienden.

Villa Servais in 2001

Een leuke anekdote

Voor een concert in de Noord-Franse stad Rijsel logeerde Servais samen met zijn vriend, de pianist Jacques Gregoir in een hotel. Ze hadden twee kamers naast elkaar met een tussendeur. Op straat zag Servais enkele jongens spelen met meikevers die ze net gevangen hadden. Dat bracht Servais op een idee. Hij vroeg een van de jongens hem een bokaal te bezorgen met wel 100 van die akelige insecten.

Toen Gregoir even weg was, verstopte Servais de kevers in diens hoofdkussen. Handig als hij was met naald en draad - kleermaker was immers zijn eerste beroep - naaide Servais het kussen zorgvuldig weer dicht. Kort nadat beiden waren gaan slapen, hoorde Servais Gregoir roepen: "Servais, ik denk dat er muizen in mijn hoofdkussen zitten, daar knettert en beweegt van alles." Servais lachte met zo'n gek idee maar was bereid het hoofdkussen eens onder zijn hoofd te leggen. Natuurlijk hoorde hij het binnenin ook knetteren als in een spinnerij. Hij hield zich echter van de domme en zei: "Je droomt Gregoir, ik voel niets, en bovendien, hoe zouden die muizen in dat hoofdkussen geraakt zijn, er is toch nergens een gat te zien? Je beeldt je maar wat in. Waarschijnlijk heb je vanavond te veel champagne gedronken na het concert."

Boos trok Gregoir weer naar zijn kamer. Nog geen minuut later: opnieuw gegil. "Ik word gek van dat helse lawaai". Gregoir kwam met zijn hoofdkussen opnieuw Servais' kamer binnen en zei: "Luister Servais, aangezien jij niets hoort, neem dan zelf mijn oorkussen en geef dat van jou aan mij." Servais antwoordde: "Je begint me te vervelen, laat mij slapen."

Tegen zijn zin keerde Gregoir naar zijn kamer terug en gooide onder luid gevloek het 'oorkussen des duivels' in een verre hoek en probeerde dan maar zonder te slapen. Dat lukte niet al te best, hij kon geen oog meer dichtdoen.

's Anderendaags zorgde Servais ervoor als eerste op te staan. Hij kwam Gregoirs kamer binnen en liet niet na hem opnieuw te plagen over wat er de avond voordien gebeurd was. Hij nam het hoofdkussen van de grond, waarin de meikevers intussen allemaal gestikt waren, en zei tot Gregoir: "Hier heb je je fameuze kussen, je zou bijna geloven dat er een kever in je hoofd is gekropen. Er is helemaal niets te voelen, tenzij hier en daar wat harde plekken, zeker en vast van plukken wol die te sterk samengedrukt zijn. Meer is er niet aan de hand."

"Wacht maar", zei Gregoir, "ik wil er het mijne van weten. Zodra ik aangekleed ben en ga ontbijten, laat ik de hotelbaas komen. Ik zal hem verplichten mijn hoofdkussen open te maken in mijn aanwezigheid. We zullen zien!" Servais hield in het oog wanneer Gregoir zijn kamer verliet en verwisselde dadelijk Gregoirs hoofdkussen voor het zijne. Daarna ging hij zelf ook ontbijten.

Als gevolg van de klacht van Gregoir ging een knecht het hoofdkussen halen. De hotelbaas liet het openmaken... Niets!... Gregoir wist niet waar hij het had. "Zie je wel mijn beste", zei Servais, "had ik geen gelijk? Het waren hersenschimmen." Gregoir was de kluts kwijt en was er voor de rest van de dag niet goed bij.

Later blijkt Servais dat verhaal (zonder zijn aandeel erin) dikwijls aan vrienden verteld te hebben, in aanwezigheid van Gregoir zelf. Die maakte op de duur zelf het verhaal af door te zeggen dat hij ervan overtuigd was dat het hersenschimmen waren geweest.

Bron: Edmond Michotte,
Mes Souvenirs. Servais Intime, p. 51-54

Servais door Hallenaar Jean Deras

Halle herdenkt Servais

Bij Servais' overlijden op 26 november 1866 treurde de hele Halse bevolking. In heel de stad hingen zwarte vlaggen. Duizenden mensen waren aanwezig op de begrafenis drie dagen later, onder hen ook een aantal buitenlanders. De Stad Halle betaalde alle kosten.

Servais werd begraven op het kerkhof van Halle. Later werd daar het lichaam van zijn zoon Joseph bijgezet. In 1897 verhuisde het graf naar het nieuwe kerkhof wat verderop. Het valt nog steeds te bezichtigen (rij links van de hoofdingang). Op 26 november 2006 werd er een gedenkplaat onthuld. Dan was het 140 jaar geleden dat Servais overleed.

Kort na zijn dood kreeg Servais een standbeeld op de Grote Markt van Halle. Het beeld werd uit Carraramarmer gehouwen door Servais' schoonzoon, Cyprien Godebski. Servais kreeg als eerste cellist ter wereld een standbeeld.

Tien jaar geleden werd de Halse muziekcademie omgedoopt tot *Stedelijke Servaisacademie*. De concertzaal kreeg twintig jaar geleden de naam *Servaiszaal*. Rechts van het podium staat een buste van Servais.

Het Halse *carnaval* gebruikt al jaren het beeld van Servais als mascotte. De Halse tekenaar Jean Deras heeft al heel wat carnavalsaffiches getekend met Servais als *stripfiguur* in een aangepast kostuum.

Er is ook een Servaisvereniging: de *vzw Servais* wil bijdragen tot de studie en de bekendmaking van het leven en het werk van Servais en van zijn nakomelingen. De vereniging werkt samen met het Zuidwestbrabants Museum Halle, dat op die manier zijn Servaisverzameling kan uitbreiden. Samen vormen ze een internationaal aanspreekpunt rond Servais. Daar was nood aan, want cellisten van over de hele wereld zijn op zoek naar partituren en musicologen en geschiedkundigen blijken geïnteresseerd te zijn in Servais.

In 2007 is het tweehonderd jaar geleden dat Servais geboren werd. Dat vieren we in Halle en elders in de wereld met een hele reeks activiteiten onder de naam **Festival Servais 2007**. Koning Albert II heeft zijn Hoge Bescherming verleend aan het feestjaar.

Wist je dat

... Servais vaak te voet van Halle naar Brussel trok om daar celloles te volgen? Toen zijn talent duidelijk tot uiting kwam, was de Stad Halle bereid om tussen te komen in Servais' vervoerskosten. Op die manier kon hij de tocht bij slecht weer per postkoets maken. Met zo'n omvangrijk instrument als een cello, was dat wel wat comfortabeler dan met de 'benenwagen'.

... Servais in zijn jeugd kon rekenen op de financiële steun van Markies de Sayve, een mecenas, die woonde in het - nu helaas vervallen - kasteel van Clabecq. Hij was getroffen door het jeugdige talent van Servais en besloot hem alle kansen te geven om dat talent te ontwikkelen. Het lijkt wel een sprookje...

... Servais vanaf zijn dertiende, gedurende acht jaar elke dag als muzikant de mis pluisterde in de Basiliek van Halle?

... Servais, als solocellist van het orkest van de Muntchouwburg in Brussel, waarschijnlijk in de orkestbak meespeelde toen daar op 24 augustus 1830 de opera 'De Stomme van Portici' werd opgevoerd? Die opera was de ultieme vonk die de Belgische revolutie heeft doen ontstaan. Servais heeft dus het ontstaan van België muzikaal mee ingeluid.

... in steden als Wenen en Boedapest (toen nog apart: Boeda en Pest) de hotels een meerkost aanrekenden als een hotelgast licht nodig had op zijn kamer?

... reizigers in het Rusland van de jaren 1850 telkens een verblijfskaart van beperkte duur moesten aanvragen? Als een reiziger van de ene plaats naar de andere wou, moest hij zijn vertrek drie maal aankondigen in een krant, die bovendien maar drie maal per week verscheen. Aankomst en vertrek van 'toeristen' werden dus telkens in elke stad geregistreerd en meestal in de plaatselijke pers opgenomen. Op die manier kunnen we soms exact achterhalen wanneer Servais in een bepaalde stad aankwam en er weer vertrok.

... Servais' Russische echtgenote Sophie Feygin, dikwijls de brieven schreef waarin Servais onderhandelde over de prijs van een concert. Servais zette er wel zijn handtekening onder, maar het was de vrouw des huizes die zich een bikkelharde impresario toonde. Sophie hield er graag een luxueus leventje op na. De opbrengst van Servais' concerten werd niet zelden opgesoupeerd tijdens de talloze banketten die Sophie organiseerde in de villa Servais. Ook na Servais' dood ging zijn weduwe daarmee door.

... Servais mocht optreden bij het allereerste concert waarmee de Wiener Philharmoniker werd gesticht, het beroemde orkest dat elk jaar het Nieuwjaarsconcert verzorgt vanuit de Oostenrijkse hoofdstad? Het eerste concert vond plaats op 28 maart 1842.

... Servais in Wenen Johann Strauss senior leerde kennen? Die droeg later een compositie aan hem op, de *Minnesänger Walz*. Die wals was duidelijk geïnspireerd op een bekende compositie van Servais: 'Souvenir de Spa'.

Uitgave: Servais vzw, Halle, 2007
Met de steun van: Stad Halle
Provincie Vlaams-Brabant
Samenstelling: Peter en Guido François
Vormgeving: Renaat Uyttersprot
Met dank aan: Herman Avau, Anita Hayen,
Guy Lernout, Jenne Lucas,
Dirk Ottoy en Paul Poels
voor hun medewerking

Servais vzw
Beertsestraat 45, 1500 Halle
peter@servais-vzw.org
www.servais-vzw.org
www.servais2007.be

26 november 2006 tot 25 november 2007 - www.servais2007.be